

MESAČNÍK SAMOSPRÁVY

ROČNÍK 17

NÁKLAD 3700 KS

WWW.FILAKOVO.SK

V záhradníctve sa začala sezóna

Mesto každoročne krásia kvety a zeleň vypestované pod rukami šikovných mestských záhradníkov. **4. strana**

Kultúrny život sa pomaly rozbieha

Mestské kultúrne stredisko po dlhej prestávke informuje o pripravovaných verejných podujatiach. **5. strana**

Novinky na stredných školách

Stredná odborná škola aj gymnázium majú viacero novinek. Dočítate sa o novom vybavení i robotoch. **7. strana**

Mesto odovzdalo ocenenia pedagógom

Angelika Bodorová a Izolda Ferencová s ich riaditeľmi. Fotky - kmk

V marci si už tradične pripomínáme Deň učiteľov. Avšak kvôli nepriaznivej epidemiologickej situácii sa v tom čase odovzdávanie ocenení pedagógom uskutočniť nemohlo. Nakoľko už svitlo na lepšie časy, v stredu 19. mája to vedenie mesta v komornej atmosfére dvom oceneným pedagogičkám vynahradiť.

V sobášnej sieni mestského úradu odovzdalo vedenie mesta Ďakovné plakety Jána Amosa Komenského filakovským pedagogičkám Angelike Bodorovej zo základnej umeleckej školy a Izolde Ferencovej zo ZŠ Štefana Kohářiho II. „Boli vybrané na základe nominácií riaditeľov škôl ešte v minulom roku, avšak pandémie im až dodnes nedovoľovala ceny odovzdať,“ informovala vedúca školského úradu Silvia Dubovská.

V komornej atmosfére, za prítomnosti vedenia mesta, riaditeľov škôl, kde pôsobia ocenené učiteľky či zástupcov médií a za dodržania epidemiologických nariadení si prvá z rúk primátora prevzala cenu Angelika Bodorová. „Keď ma požiadali, aby som spisala úspechy môjho pôsobenia, pretože ma chcú nominovať, napadla mi myšlienka, koľko ľudí okolo mňa by si túto cenu zaslúžilo. Ľudia, ktorí robia svoju prácu obetavo, s láskou a odborným prístupom. S nimi by som sa chcela symbolicky podeliť o túto cenu, aby cítili, že aj oni

sú docenení. Po týchto myšlienkach som precítila, aké mám šťastie, že som tolké roky mohla pôsobiť v prostredí, kde si moju prácu takto vážia a padla na úrodnú pôdu. Ďakujem všetkým, ktorí našu prácu oceňujú, naplňa ma to radosťou. Bez nich by sme tu dnes nestáli,“ reagovala.

Ďalšia ocenená Izolda Ferencová sa vo svojej reči poďakovala vedeniu školy za nomináciu a ocenenie jej práce. „Som veľmi hrdá na toto ocenenie. Za tých 20 rokov, čo na škole učím, som mala veľa talentovaných žiakov, ktorí žali úspechy na mnohých súťažiach. V tých chvíľach vnímam najväčší zmysel svojej práce,“ vyjadrila sa Ferencová s tým, že byť pedagogičkou bolo jej snom od detstva. „Už v piatej triede, keď sa ma moja učiteľka opýtala, čím by som chcela byť, bez rozmýšľania som odpovedala, že učiteľkou. Odvtedy som vo svojom rozhodnutí nezaváhala a ani dnes by som sa nerozhodla inak,“ dodala.

V závere vedúca školstva poslala odkaz všetkým filakovským pedagógom. „Tento rok bol náročnejší ako všetky doterajšie. Učelia si museli poradiť s diaľkovým vyučovaním. Chcem sa im poďakovať za ich aktívnu činnosť aj počas pandémie, ktorú vykonávali nadmieru dobre a popriať im veľa zdravia a úspechov v ďalšej práci,“ uzavrela.

Kludia Mikuš Kováčsová

Výzva na nominácie

Pri príležitosti osláv Dní mesta Filakovo a 30. Palóckych dní, ako hlavných osláv 775. výročia prvej písomnej zmienky o existencii mesta, sa v auguste 2021 plánujú na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva odovzdať ocenenia mesta:

Čestné občianstvo – udeľuje sa osobám, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili o rozvoj a zveľadovanie mesta, ochranu jeho záujmov a šírenie jeho dobrého mena alebo obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi,

Cena mesta – udeľuje sa za vynikajúce tvorivé výkony a významné výsledky vedeckej, technickej, umeleckej, publicistickej a verejnoprospešnej činnosti; osobám, ktoré sa významným spôsobom pricinili o hospodársky a kultúrny rozvoj mesta, jeho propagáciu doma a v zahraničí; osobám za zásluhy pri záchrane ľudských životov a majetku mesta a jeho občanov,

Cena primátora mesta – udeľuje primátor občanom mesta za úspešnú a záslužnú činnosť v prospech mesta.

Návrhy na udelenie týchto cien môžu predložiť organizácie alebo občania písomne – poštou na adresu: MsÚ Filakovo, Radničná 25, 986 01 Filakovo, alebo osobným doručením do podateľne mestského úradu, v oboch prípadoch **spolu s odôvodnením** na udelenie príslušného ocenenia (**POZOR! – bez neho návrh akceptovaný nebude!**) v termíne do 7. júna 2021. Na základe predložených návrhov mestské zastupiteľstvo v prípade ceny mesta a čestného občianstva rozhodne o ich udelení. O udelení ceny primátora rozhodne primátor mesta.

MsÚ

Mestské kultúrne stredisko vo Filakove

Fil'akovo Vázenský múzeobôdný klub

MESTSKÝ DEŇ DETÍ

Letné divadielkovanie

5. jún 2021 sobota

10:30 - 13:00

Filakovo

Hradné nádvorie

KULT MĚNOR

Rubrika: Zo zasadnutí MsZ

Zasadnutie zastupiteľstva z 29. apríla

Po oficiálnom otvorení zasadnutia, schválení a doplnení bodov programu rokovania, voľbe návrhovej komisie, zapisovateľa a overovateľov zápisnice, boli prvým bodom rokovania interpelácie poslancov. Ako prvý zhrnul stav riešenia predošlých interpelácií viceprimátor Visnyai. Na Biskupickej ceste sa odstraňujú nerovnosti v okolí kanálu, problematický kontajner z Parkovej ulice odstránili, oddelenie výstavby bude žiadať odstránenie tují pri gymnáziu počas oplocovania parku. Poslanec Eibner sa informoval, či sa rieši jeho predošlá interpelácia ohľadom riešenia a predostrel ďalšiu – hromadenie odpadu na súkromnom pozemku na Ulici 29. augusta pri rozpadávajúcom sa nebezpečnom dome. Primátor reagoval, že priechody sú v štádiu riešenia, oddelenie výstavby na tom pracuje. Na druhú interpeláciu reagoval, že ten pozemok mesto už viackrát čistilo, hoci nie je mestský. Majiteľom je človek z cudziny žijúci vo Viedni a na žiadosti o nápravu nereaguje. K debate sa pripojil aj poslanec Flachbart, ktorý sa pýtal aj v súvislosti s okolím pamätníka štrajku na Vereške, či v takýchto prípadoch nemôže mesto prinútiť majiteľov odstraňovať náletové dreviny a pozemky udržiavať, rovnako ako na spomínanej ulici v súvislosti s odpadkami. Primátor reagoval, že toto sú príklady medzier v zákone, ktoré sú takmer neriešiteľné. Poslankyňa Gallová pridala interpeláciu, že na Bernolákovej ulici sú veľké výmole a bolo by potrebné ich opraviť. Primátor povedal, že v tomto roku opravy výmoľov meškajú, lebo boli problémy s dodaním asfaltu, ale akonáhle začnú, prihliadnu aj na Bernolákovu ulicu.

Nasledoval bod, v ktorom viceprimátor zhrnul výsledky zasadnutí komisií pri MsZ. Po ňom predniesla riaditeľka Nezábudka n.o. Mária Veliká výročnú správu za rok 2020. Zhrnula, že majú za sebou enormne náročný rok kvôli covidu, kedy fungovali ako uzavretá komunita. Podarilo sa im udržať stav, kedy nemuseli byť ani raz v karanténe. Organizácia skončila s kladným hospodárskym

výsledkom. Dodala, že kvôli covidu im klesol počet klientov v opatrovateľskej službe, teraz im to opäť začína stúpať. Vzrástol záujem aj o obedy, príjmy im klesli kvôli nemožnosti organizovať opatrovateľské kurzy. Dodala, že všetci zamestnanci aj klienti, ktorí prejavili záujem, sú už očkovaní oboma dávkami vakcín. Primátor ich pochválil, že situáciu ustáli výnimočne dobre. Primátor doplnil, že spolu s mestom Nezábudka nahlasovala aj klientov v opatrovateľskej službe na očkovanie mobilnou očkovačou jednotkou, ale zatiaľ nie sú nové informácie. V ďalšom bode predstavil nový náčelník mestskej polície Gabriel Benčík správu o činnosti polície za prvý štvrťrok. Na začiatok oznámil, že od polovice apríla je polícia v plnom počte, prebehol nábor nových pracovníkov. V prvom štvrťroku nemali plný počet, dvakrát tiež ostali v karanténe, situáciu však ustáli. Svoju činnosť zamerali na prevenciu proti šíreniu covidu. Poslancom vykreslil viaceré konkrétne situácie, ktoré ilustrovali ich činnosť a dosiahnuté výsledky. Zo strany vedenia mesta aj poslancov boli pochválení, že vidieť z ich strany väčšiu snahu než doteraz, viac hliadok, aktívnejší prístup. Načrtla sa tiež téma „bajkerov“, s ktorými chce mesto spolupracovať pri vytvorení priestoru na ich športovú činnosť, aby nenašli poriadok v meste.

V ďalšom bode predstavila písomne spracovaný materiál predložený zastupiteľstvu o návrhu úpravy rozpočtu na rok 2021 vedúca referátu ekonomiky Erika Szabová. Presné presuny a transakcie sú vysvetlené v materiáli na webovom sídle mesta. Poslanci k nemu nemali žiadne pripomienky. Primátor doplnil, že v rámci rozpočtu malo dôjsť k pochybeniu v hospodárení na ZŠ Štefana Koháriho II, a tak z rokovania mestskej rady vzišla požiadavka na hlavnú kontrolórku mesta o vykonanie hĺbkovej kontroly. Svoju požiadavku opäť predniesla poslankyňa Szvorák s tým, že kontrola nemá byť s cieľom pokarhania, ale na predídenie podobnej situácie do budúcnosti. Primátor doplnil, že udelil riaditeľovi upozor-

nenie, hĺbkovú kontrolu však iniciovať nemožno. Poslanci ju odhlasovali.

Nasledovali majetkovoprávne záležitosti mesta, v rámci ktorej poslanci schválili vyhlásenie obchodnej verejnej súťaže na odpredaj pozemku s budovou bývalého CVČ za minimálnu cenu 20-tisíc eur, ak sa spolujiteľ vyjadrí, že si nenárokujú na odkúpenie časti v mestskom majetku. Bod vystriedala prestávka, po ktorej nasledoval bod predkladania správ o výsledku kontrol hlavnej kontrolórky mesta, ktoré poslanci vzali na vedomie. V predposlednom bode vedúca školského úradu predstavila žiadosť CVČ pri ZŠ v Poltári o dotáciu za jedného žiaka, ktorý CVČ navštevuje a má bydlisko vo Filakove. Podľa vedúcej však už dávno v meste nebyvajú a mesto nemá takúto zákonnú povinnosť. Poslanci žiadosť zamietli. Posledným bodom bola diskusia, v rámci ktorej prebehla prezentácia detailov prebiehajúcich projektov. Prvým bol plot – brána pri gymnáziu, ktorý vznikne v rámci oplotenia parku. Druhým predstaveným projektom bola revitalizácia vnútrobloku medzi Sládkovičovou a Železničnou ulicou. V rámci nej plánujú obnoviť chodníky, parkovacie miesta, verejné osvetlenie, detské ihrisko a upraviť verejnú zeleň. Výzva, do ktorej sa plánuje mesto zapojiť, je vyhlásená do júla. Poslancom ukázali aj vizualizácie plánovanej výrobnéj haly v priemyselnej zóne a informovali o aktuálnom stave projektu. Primátor tiež informoval o postupnom spúšťaní spoločného projektu s Tomášovcami, ktorý má pomôcť celému regiónu v rámci rozvojových aktivít a projektov. Ďalej informoval, že Veolia prispeje na detské ihrisko na Farskej lúke sumou 10-tisíc eur, hotové by malo byť v júni. Na záver upozornil, aby poslanci odovzdali majetkové priznania, na ktoré majú čas už iba týždeň. Viceprimátor informoval o covidovej situácii v meste, prednostka zhrnula situáciu okolo sčítania obyvateľstva.

V závere rokovania sa primátor poďakoval poslancom za účasť a následne ukončil rokovanie.

Všetky zápisnice, uznesenia, materiály k rokovaniu, ako aj neskrátený videozáznam, nájdete na stránke www.filakovo.sk.

kmk

Jar v znamení upratovania

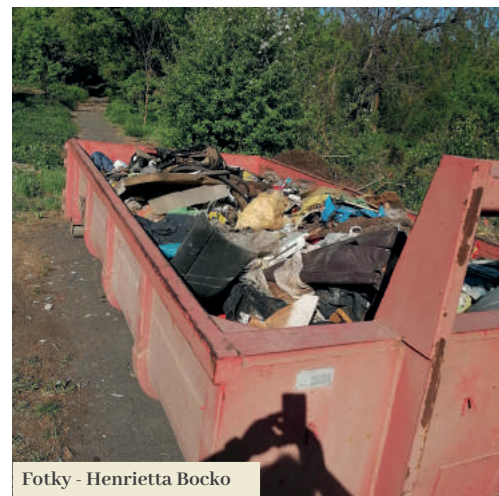
Hoci mesto odstraňuje čierne skládky a odpad z verejných priestranstiev pravidelne, počas jarného obdobia už tradične organizuje aj skupinové brigády. Inak tomu nebolo ani počas uplynulých dní. Okrem pracovníkov mesta zapojili do odstraňovania odpadu aj samotných obyvateľov dotknutých lokalít, napríklad na Bottovej či Železničnej ulici. Mesto im poskytlo ochranné pomôcky a zabezpečilo vývoz odpadu, ktorý obyvatelia a aktívni pracovníci vyzbierali.

Do čistenia verejných priestranstiev sa zapojili aj občianske organizácie a dobrovoľníci, napríklad okolo organizátorov festivalu Vár-

Lak, za čo im patrí uznanie a vďaka. Ak by ste chceli podobnú iniciatívu zorganizovať aj vy, kontaktujte VPS.

kmk

Fotky - Henrietta Bocko

Petíciu za ochranu CHKO Cerová vrchovina odoslali kompetentným

Foto zo zverejnenia petície - kmk

Petíciu za ochranu prírodného dedičstva CHKO Cerová vrchovina nachádzajúcej sa na území UNESCO Geoparku Novohrad-Nógrád zaslal petičný výbor kompetentným orgánom pred niekoľkými týždňami. Reakcie zatiaľ nie sú povzbudivé.

V polovici decembra minulého roka predstavil petičný výbor na Mestskom úrade vo Fiľakove svoj zámer na ochranu prírodného dedičstva nachádzajúceho sa na území UNESCO geoparku Novohrad-Nógrád a CHKO Cerová vrchovina. Unikátne Belinské skaly podľa nich ohrozuje banská činnosť, ktorej kapacity chce firma PK Metrostav v najbližšej dobe dokonca rozšíriť zo súčasných 98-tisíc až na 190-tisíc ton ročne. Podľa iniciátora petície, entomológa Attilu Balázsa, tak budú alarmujúco ohrozené nielen geologické unikáty danej lokality, ale aj vzácne živočíšne druhy celoslovenského významu.

Napriek pandémie koronavírusu sa výboru podarilo vyzbierať 1848 podpisov, ktoré začiatkom apríla zaslali ministrom životného prostredia Jánovi Budajovi, generálnemu riaditeľovi štátnej ochrany prírody Dušanovi Karaskovi a na Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici. „Našu iniciatívu sme riadne odôvodnili, vysvetlili sme, že okrem záchrany prírod-

ných unikátov je lokalita významná aj z hľadiska potenciálneho rozvoja cestovného ruchu a udržateľného rozvoja regiónu,“ informoval Balázs. Ako doplnil ďalší člen petičného výboru Attila Agócs, ktorý je zároveň primátorom Fiľakova a predsedom slovenskej časti geoparku, v petícii nežiadajú úplný zákaz banskej činnosti v danej oblasti. „Žiadame len to, čo by malo byť samozrejmé. V 21. storočí ťažba nepatrí do chránených oblastí. Len niekoľko kilometrov od tohto lomu sa mimo chráneného územia nachádzajú ďalšie, ktoré sú nevyužívané. Stačí, aby sa ťažba presunula tam.“

Podľa Balázsa sa však ich snaha doposiaľ nestretla s porozumením kompetentných. „Z banského úradu nám odpísali, že považujú našu žiadosť za neopodstatnenú. Sme z toho sklamaní,“ vyjadril sa iniciátor petície a dodáva, že ŠOP SR podporuje iniciatívu od počiatku, avšak od ministra životného prostredia zatiaľ reakciu nedostali.

Ako dodal, ostáva im veriť, že ochranu prírodných unikátov uprednostnia pred generovaním zisku. „Apelujeme na ministra Budaju, aby našu snahu neprehliadol a začal sa ňou zaoberať. Úspech našej iniciatívy by bol dôležitým signálom pre všetkých, že ochrana našej prírody je prioritou,“ uzavrel.

Kludia Mikuš Kováčová

Vedeli ste, že...

Izidor Blumenthal mal vo Fiľakove obchod so sklom a porcelánom? V stredu 8. mája 1936 o ôsmej hodine večer však začalo horieť poschodie Blumenthalovho obchodu so sklom a za necelú hodinu úplne vyhořelo. Škoda presiahla päťdesiat tisíc korún, ale čiastočne ju pokrylo poistenie. Ďalší člen rodiny Blumenthalovcov, Jakab, ako prvý postavil vo Fiľakove parný mlyn.

Archív Vladimíra Čirbusa

predklad: mn

Úspešný projekt pomáha v prevencii proti koronavírusu

Projekt našej organizácie predložený prostredníctvom systému E-grant v grantovom programe Pomáhame SPPolu získal v závere predchádzajúceho roka 750 €. Účelom projektu je ochrana zdravia, t. j. finančné prostriedky boli v roku 2021 použité na nákup čističky vzduchu, dezinfekčných prostriedkov a zdravotníckych rukavíc. Vďaka podpore Nadácie SPP tento projekt prispel k zlepšeniu preventívnych opatrení v boji s COVID 19 a zvýšil šance zamestnancov aj klientov zariadenia sociálnych služieb odolať nákaže tejto nebezpečnej choroby.

Mária Veliká, riaditeľka Nezábudka, n.o., Fiľakovo

Posledné dni na povinné sčítanie sa

Od pondelka 3. mája aj u nás prebieha asistované sčítanie obyvateľov. Pre tých, ktorí sa v prvej fáze nesčítali online, budú do 13. júna k dispozícii mobilní asistenti. Požiadavku na priradenie asistenta je však potrebné vopred nahlásiť na call centre 02/20 92 49 19 alebo priamo na meste na telefónnych číslach 0918 582 267 alebo 047/43 81 001. Pri nahlasovaní je potrebné zadať meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu a telefonický kontakt, na ktorý následne zavolá poverený zamestnanec a dohodne konkrétny termín návštevy asistenta u vás doma. Upozorňujeme, že sčítanie je POVINNÉ, preto neváhajte

a prihláste sa čo najskôr.

V prípade ak sa chcete sčítať bez predchádzajúceho nahlásenia, môžete využiť služby stacionárnych asistentov na nasledovných miestach:

1. Mestský úrad Fiľakovo – v klientskom centre u Kláry Szakóovej a Andrey Tóthovej na adrese Radničná 25, Fiľakovo v pracovných dňoch: Po-Št: 8:00-11:00, 13:00-16:00; Pi: 8:00-11:00

2. Komunitné centrum Fiľakovo – kancelária sociálneho pracovníka Pavla Botoša na adrese Biskupická 49B, Fiľakovo v pracovných dňoch: Po-Pi: 8:00-11:00, 13:00-15:00

MsÚ

Právna pomoc bude opäť dostupná

Centrum právnej pomoci oznamuje svojim klientom, že vzhľadom na uvoľnenie opatrení centrum postupne rozbieha aj konzultovanie v jednotlivých konzultačných pracoviskách. Vzhľadom na platné opatrenia sa budú konzultovať LEN ľudia OB- JEDNANÍ cez objednávkový sys-

tém centra právnej pomoci alebo cez call centrum. Všetky informácie sú zverejnené na stránke www.centrumpravnejpomoci.sk.

Termíny konzultácií: 03.06., 17.06., 08.07., 22.07., 05.08., 19.08., 09.09., 23.09., 07.10., 21.10., 04.11., 18.11., 09.12., 23.12.

MsÚ

Škôlka pre deti je povinná od piatich rokov

Riaditeľstvá Materskej školy – Óvoda Štúrova 1 a Materskej školy – Óvoda na Daxnerovej ul. č. 15 vo Fiľakove oznamujú, že zápis detí do materskej školy na školský rok 2021/2022 sa vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu bude organizovať BEZ osobnej prítomnosti detí.

Upozorňujeme rodičov, ktorým dieťa do 31. augusta 2021 dovŕši 5. rok veku, že pre ich dieťa je od

1. 9. 2021 predprimárne vzdelávanie POVINNÉ.

Podávanie žiadostí o prijatie dieťaťa do materskej školy bude prebiehať v pracovných dňoch od 03. mája 2021 do 31. mája 2021.

Viac informácií nájdete na stránkach:

<https://materskaskola-ovoda.webnode.sk/>

<https://daxnerova.webnode.sk/>

Silvia Dubovská,
vedúca školského úradu

V mestskom záhradníctve započali hlavnú sezónu

Foto - VPS

Verejnoprospešné služby mesta (VPS) majú okrem stavebných úprav v meste, údržby trávnikov, mestského rozhlasu či odpadového hospodárstva na starosti aj estetickú stránku verejných priestranstiev. Pestrofarebné kvety, kríčky či iné okrasné rastliny pestujú počas celého roka pracovníci v mestskom skleníku. Tie už v týchto dňoch začínajú opäť zdobiť ulice mesta.

Pohľad na kvety od výmyslu sveta, ktoré každoročne zaplavajú filakovské ulice či námestia, sú balzamom na dušu. „Od semienka“ sa o ne starajú mestskí záhradníci v skleníku, v týchto dňoch ich už vysádzajú na svoje stanovišťa. „Venujú sa výsadbe kvetov, starajú sa o vysadené kusy, tiež ich aj rozmnožujú. Do záhonov každoročne vysádzajú cibulovité rastliny i rastliny z výsevu. Ak by som to chcel všetko zrátať, naši záhradníci sa ročne starajú o približne 12 000 rastlín,“

priblížil Tibor Tóth, riaditeľ VPS.

Ako ďalej informoval, za oku lahodiacimi záhonmi sa skrýva časovo náročná starostlivosť. „Pracovníci záhradníctva sa čisteniu a starostlivosti verejných priestranstiev a parkov venujú celý rok. Vykondujú jarné rezy drevín, v skleníku pestujú kvety a následne ich vysádzajú,“ doplnil s tým, že tento rok začali sezónne kvety kvôli chladnému počasiu vysádzať až v máji. „Kvety následne po vysadení polievame a okopávame. Často nám ich ničia vandali, tie musíme ihneď nahrádzať,“ doplnil riaditeľ s tým, že v tomto roku chystajú novinky na Biskupickej ulici, v časti medzi políciou a Lidlom. „Plánujeme tam vysadiť levanduľový záhon, ktorým nahradíme živý plot nachádzajúci sa v dosť zlom stave,“ uzavrel s tým, že levandule sa im v meste osvedčili, viacero kríkov už dnes zdobí priestory pri Bille, kostole či na Farskej lúke.

Kludia Mikuš Kováčová

Letné divadielkovanie na hrade

Mestské kultúrne stredisko vo Filakove pri príležitosti Dňa detí pozýva deti a ich rodičov na divadielkovanie, ktoré sa uskutoční dňa 5. júna na hradnom nádvorí vo Filakove. Kvôli pandemickým opatreniam nebude k dispozícii lukostrelba, lezenie, jazda na motorke ani iné interaktívne atrakcie, chýbať budú zvyčajné stanovišťa, na ktorých školy, škôlky alebo mimovládne organizácie ponúkali remeslá alebo iné hravé aktivity, a miesto konania sa tiež muselo presunúť z parku na hradné nádvorie.

Organizátori sa rozhodli, že napriek obmedzujúcim opatreniam deti nezostanú bez programu a pripravili pre nich rozprávkové vystúpenia. Bábkové divadlo **Divadlo z domčeka** s tradičnými bábkami zahrá rozprávku *Ako sa Gašpar takmer kráľom stal*. **MeseFigurák** predstaví niekoľko rozprávok s obvyklým humorom a kreativitou bábkarkej skupiny, ktorá premieňa každodenné náčinie na scénické rekvizity. **Paramisi Társulat** uvedie maďarskú ľudovú rozprávku *Strom siahajúci do neba* vo veselej hudobnej úprave.

Na podujatie sa môžete zaregistrovať na stránke kultura.filakovo.sk alebo facebook.com/mksfilakovo, keďže maximálny počet návštevníkov je 160 a prednosť budú mať tí, ktorí sa zaregistrujú. Podľa predpisov Úradu verejného zdravotníctva je na podujatí povinné používať respirátor alebo rúško.

Júlia Farkašová, MsKS

V Hradnom múzeu vystavujú makety vojenskej techniky a bojových vozidiel

Po relatívne dlhom pokojnom období bez podujatí malo Hradné múzeum (HMF) možnosť usporiadať novú výstavu, ktorá je od 18. mája 2021 sprístupnená v galérii Mestského vlastivedného múzea. Témou je vojenská technika a bojové vozidlá druhej svetovej vojny, ktoré sú predstavené prostredníctvom makiet modelára Tibora Pétera. Modelárske počiatky tohto Filakovčana siahajú až do jeho detstva, kedy sa podobne ako väčšina rovesníkov, venoval vo svojich voľných chvíľach stavaniu makiet. Pred štyrmi rokmi, už ako dospelý, dostal svoj prvý plastový model, a odvtedy sa ich zostrojovanie stalo jeho koníčkom, ktorý ho naplňuje a teší. Odporúča ho deťom aj dospelým, pretože zlepšuje jemnú motoriku a pomáha odbúravať každodenný stres. Zároveň verí, že táto výstava určitým spôsobom pripomenie význam techniky, odjakživa prítomnej v službách ľudstva.

Exponáty Tibora Pétera sú doplnené o makety budapeštianskeho rodáka Bélu Feketeho, žijúceho už niekoľko rokov vo Filakove, ktorý sa prostredníctvom 21 vystavených zmenšenín snaží čo najvierohodnejšie priblížiť bojovú techniku predmetného obdobia, a to v mierke 1:35 v prípade tankov, a v mierke 1:48 až 1:72 v prípade lietadiel. Béla zostrojuje modely od svojich siedmich rokov, pričom modelovanie je jeho koníčkom už vyše dve desaťročia. Staví predovšetkým makety obrnených vozidiel a lietadiel druhej svetovej vojny, ale okrem histórie

sa zaujíma aj o príbehy science-fiction, z ktorých už tiež čerpal niekoľko námetov.

Spomínané výdobytky technického pokroku neustále vzbudzujú záujem malých aj veľkých, pretože úroveň ich vyspelosti a účinnosti zohrávala kľúčovú úlohu v historických vojenských operáciách. Návštevníci uvidia modely najznámejších typov bojových vozidiel a techniky v mierke 1:32 až 1:72, akými boli Panther, Tiger či Kaťuša, používané takmer pri každom vojenskom zásahu, ale aj niekoľko netradičných exemplárov, ktoré budú poznať možno len málokto. Patrí sem napríklad britské jednomiestne stíhacie lietadlo Spitfire. Súčasťou výstavy sú aj napodobeniny tých vozidiel, ktoré sa priamo týkali miestnych vojnových udalostí. Pre záujemcov sú k dispozícii textové panely, ktoré bližšie oboznamujú s pôvodnými verziami päťdesiatich vystavených miniatúr, poskytnú zaujímavé a poučné informácie o ich výkonnostných parametroch, niekdajšej funkcii a vojenských operáciách, počas ktorých sa používali. Vďaka dotykovému monitoru môžu záujemcovia prelistovať historické fotografie a nahliadnuť do dobových videí.

Výstava je sprístupnená do 6. augusta. Zamestnanci Hradného múzea srdečne očakávajú všetkých návštevníkov bez ohľadu na vekovú kategóriu, ktorí radi získajú nové poznatky zábavnou formou!

HMF, NTIC

Foto - zi

Festival UDVarT V KUFRI

Už to vyzeralo tak, že tohtoročný festival UDVarT nebudeme môcť zorganizovať, pretože povolenie kultúrnych podujatí prišlo veľmi neskoro, nehovoriac o udeľovaní grantov. Predpisy týkajúce sa kultúry tiež ukrátiť podujatia, takže nemôžeme zorganizovať festival UDVarT v jeho tradičnej podobe, ktorá je naplánovaná na prvý júlový víkend. Napriek tomu sme sa rozhodli, že do toho ideme.

Robíme to napriek tomu, že musíme vynechať typické prvky atmosféry UDVarTu. Workshopy, interaktívne detské a športové programy nie sú v súčasnosti povolené Úradom verejného zdravotníctva. A dušou UDVarT boli tieto komunitné programy! Podujatie sa teda obmedzilo na hľadisko a pódium, ako to vyžadujú predpisy. V rámci tohto cítíme, že predchádzajúci voľný UDVarT bude teraz obmedzený. Bude zavretý – ako napríklad do kufra. Tak vznikol názov tohtoročného festivalu: UDVarT V KUFRI. Ale aj v tejto verzii festivalu v kufriku sme zachovali náročnosť a výni-

močnosť programov, ako aj multikultúrnosť a rozmanitosť.

Pozrime sa, čo je v kufri. Literatúra, klasická hudba, divadlo, tanec a predstavenia, večerné kino a koncerty. A kto rozbalí obsah pre publikum? Dvojazyčný balík Literatúry rozbalia Daniela Kapitáňová, Sebestyén Marosz, Rudolf Chmel a ďalší. Balík klasickej hudby publiku predstaví Pressburger Saxophone Quartet, divadelný balík otvorí Gólem Színház (Budapešť), tanečné predstavenie Anta Agni a performance Rokko. Pestrú zmes koncertov vytvoria Pázsit (SK), Lóci Játszik (HU), Nat Osborn Band (USA), Ivan & the Parazol (HU) a Orquesta La Mecánica (ESP). KUFOR UDVarTu bude otvorený dva dni: **2. a 3. júla (piatok-sobota)** na obvyklom mieste **na nádvorí múzea**. Naši podporovatelia: Fond na podporu kultúry národnostných menšín, Fond na podporu umenia, Interreg VA Slovensko – Maďarsko. Vyhradujeme si právo na zmenu programu!

Andrea Illés Kósik, MsKS

Vzhľadom na epidemickú situáciu sa aj tento rok budú letné podujatia organizovať netradične. Kultúrne programy budú povolené len v uzavretých priestoroch s maximálnym povoleným počtom návštevníkov. Predpisy platné v čase našej uzávierky tiež stanovujú, že diváci musia počas predstavenia sedieť v hľadisku, pričom vystupujúci nesmú prísť do priameho kontaktu s divákmi. To znamená, že musíme upustiť od sprievodných programov, ktoré kedysi spetrovali hlavné predstavenia. Remeslá, workshopy, zručnostné a športové hry, jarmoky a iné atrakcie nemôžu byť zahrnuté v programe tohto leta. Naše podujatia v júni a júli budú pravdepodobne stále obmedzené na 50 % kapacity, s programami pre sediacie publikum do 250 osôb v interiéri a do 500 osôb v exteriéri. V auguste sa počíta s tým, že budú povolené podujatia na státie pod holým nebom, koncerty a festivaly s maximálnou kapacitou 1 000 ľudí. Vstup je podmienený poskytnutím osobných údajov a dodržaním pravidla respirátor/rúško – odstup – dezinfekcia rúk. Vstupenky si môžete zakúpiť online na kultura.filakovo.sk.

MsKS

Víkend klasickej a jazzovej hudby s pútačnými hosťami

Mestské kultúrne stredisko vo Filakove v júni dvomi koncertmi uzavrie druhý ročník z programového cyklu *Hudobné ročné obdobia*. V piatok 18. júna sa uskutoční Letný koncert klasickej hudby, na ktorom vystúpi harfista Michal MATEJČÍK, ktorý sprevádzal britského speváka Georgea Michaela na jeho „The

Symphonica Tour“ a bol hosťom na koncerte skupiny Depeche Mode vo Viedni. Na svojom koncerte klasickej hudby vo Filakove predvedie okrem iného diela Händela, Tourniera a Höllera. O dva dni neskôr, v nedeľu 20. júna na záverečnom koncerte Hudobného ročného obdobia na pódium Mestského kultúrneho strediska

vo Filakove vystúpi svetoznámy **BUDAPEST JAZZ ORCHESTRA**. Orchester je prvým maďarským profesionálnym big bandom, ktorý je hosťom aj na najprestížnejších zahraničných festivaloch. V prvej časti svojho vystúpenia vo Filakove predstavia dielo Col Legno: Dunaj, ktorej hudobný zážitok je magický vďaka premieta-

ným fotografiám a videám rieky na pozadí. V druhej časti koncertu zaznejú big bandové svetové hity z diel od Quincyho Jonesa, Gordona Goodwina, Jamesa Morrisona a Matta Harrisa. Vstupenky si môžete zakúpiť online na kultura.filakovo.sk. Maximálny počet návštevníkov je 70 v piatok a 160 v nedeľu. Nosenie respirátora je povinné na všetkých podujatiach.

Júlia Farkašová, MsKS

HUDOBNÉ ROČNÉ OBDOBIA - ZENÉS ÉVSZAKOK
Záverečný koncert - Zárókoncert
BUDAPEST JAZZ ORCHESTRA
Col Legno: A Duna (Dunaj)

Hudobný zážitok koncertu bude magický vďaka premietaným fotografiám a videám Dunaja na pozadí. A Dunához kapcsolódó vetített háttérbeli fotók és videók teszik a koncert zenei élményét varázslatosá.

Dátum: 20. 06. 2021 nedeľa 18:00
Időpont: 2021. 06. 20. vasárnap 18:00
Miesto: Filakovo, MsKS
Helyszín: Fülek, VMK
Vstupné - Belépő: 3 €
Online predaj vstupeniek - Online jegyvásárlás: kultura.filakovo.sk

Információ a podmínkách vstupu - Információk a belépés feltételeiről: facebook.com/mksfilakovo

HUDOBNÉ ROČNÉ OBDOBIA - ZENÉS ÉVSZAKOK
Letný koncert klasickej hudby - Nyári komolyzenei koncert
Michal Matejčík harfa - hárfa

Dátum: 18. 06. 2021 o 18.00 h.
Időpont: 2021. 06. 18., 18.00 órátkor

Miesto: Filakovo, MsKS
Helyszín: Fülek, VMK
Vstupné - Belépő: 3 €
Online predaj vstupeniek - Online jegyvásárlás: kultura.filakovo.sk

Információ a podmínkách vstupu - Információk a belépés feltételeiről: facebook.com/mksfilakovo

Rubrika: Umelecký kútik

ZORÁN ARDAMICA
spisovateľ, hudobník, pedagóg

Štúdium:

- Fakulta humanitných vied Vysoké školy Pedagogickej v Nitre (dnes Univerzita Konštantína Filozofa),
- aprobácia: maďarský jazyk a literatúra – hudobná výchova – diplom, titul Mgr. (1993)
- 2000. Metodické stredisko v Banskej Bystrici – I. kvalifikačná skúška
- Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, rigorózne konanie – titul PhDr. (2005), vedúci témy: Dr. Ferenc Aladár
- Univerzita v Debrecíne, Maďarsko, doktorandské štúdium – titul PhD. (2008), vedúci témy: Dr. András Görömbei

Dielo (výber):

Samostatné publikácie:

- *Moslékronó (Pomyjové rondo)*, básnická zbierka, Lučenec, 1998, Plectrum
- *Szellemi rezervátumok (Intelektuálne rezervácie)*, publicistické texty a eseje, Dunajská Streda, 2008, Nap
- *Egyirányú zsákutca (Jednosmerná slepá ulica)*, Dunajská Streda, 2011, Nap
- *Örökországi és más történetek (Z Večnej krajiny a iné príbehy)*, próza, Dunajská Streda, 2014, Media Nova M
- *Barbárrá hülyülés (Hlúposťou k barbarstvu)*, publicistika, Dunajská Streda, 2016, Media Nova M & Nap

Umelecké preklady:

- *Dezső Monoszló: Balada šlaktrafených (Gutaütöttek balladája)*. Bratislava, 2003, AB-ART
- *Vyšehradské zápisníky – Visegrádi füzetek – Visegrad Discussion Papers*. Bratislava, 2009, Nadácia Palisády-Védcölöp (kolektív prekladateľov)
- *Viktória Herencsár: Svet cimbalu (Cimbalomvilág)*. Banská Bystrica, 2019, Slovenská cimbalová asociácia

Ocenenia, uznania (výber):

- ŠVOUČ: 1992. 2. miesto v celoštátnom kole v sekcii Maďarská literatúra a didaktika
- Cena rodnej zeme Literárnej ceny Posonium v roku 2008 za monografiu *Perspektívaváltás szlovákiai magyar irodalomban* (Zmena perspektívy v maďarskej literatúre na Slovensku) Bratislava, 9. jún 2009
- Prémia Literárneho fondu za rok 2015 za knihu *Kultúraolvasás* (Čítanie kultúry) Bratislava, 14. jún 2016
- Cena Imre Madácha Literárneho fondu za rok 2019 za pôvodné dielo v maďarskom jazyku *Belülről csupa vér* (Prekrvené z vnútra) Bratislava, 23. jún 2020

Pripravilo: MsKS

Zoltán Hizsnay v preklade Zoltána Ardamicu

Paniučiteľka (úryvok)

...
na čo ona začala mlieť nezrozumiteľný
text myslel som si že sa celkom zbláznila
odhodila knihu a výskala krún-krún
povedal som áno isteže zlakol som sa čo sa stane
roky som nič iné nepočul od úbohej
Paniučiteľky aj ona vela nariekala nielen ja
plakali sme lebo si nerozumieme
takto sme našli spoločnú reč
odvtedy sme sa ak nás nikto iný nepočul
dorozumievali plačom a veľmi sme sa skamarátili
...

Rubrika: Menej známe zaujímavosti z nášho mesta Hradný kapitán František Wesselényi

Od roku 1634 do 1644 bol hlavným kapitánom Fiľakovského hradu František Wesselényi. V roku 1644 ubránil Fiľakovo proti povstaleckým vojskám Juraja Rákócziho I. V tom istom roku dobyl Muráň, za čo dostal grófsky titul, stal sa hlavným kapitánom hornouhorských vojsk, a v roku 1655 palatínom. Medzi stenami pohraničného hradu mohli majstri v tomto období bezpečne vykonávať svoje remeslo, tu usporiadané jarmoky priťahovali obchodníkov. Za Wesselényiho si vo Fiľakove založili cech čizmári (1636), zámočníci, štitári, výrobcovia kopijí, mečiari a remenári (1636), kožušníci (1640), a neskôr ševci (1656) a krajčíri (1674).

Jeho prvou manželkou bola vychýrená krásavica vtedajšieho obdobia, Žofia Bosnyáková. Na mladú barónku upozornil Františka Wesselényiho Peter Pázmány. V roku 1630 sa barón oženil so Žofiou, ktorá od svojho otca dostala ako veno hrad Strečno. Bojom zocelený manžel sa na novom panstve dlho nezdržal a krátko po svadbe sa opäť vydal na cestu. Podľa legendy stáli za Wesselényiho čoraz dlhšou neprítomnosťou nielen Turci, ale aj krásna pani hradu Muráň (Mária Széchy, „Muránska Venuša“). Správa o tajných stretnutiach sa dostala do uší Žofie, ktorá sa snažila nájsť útechu v modlitbách v hradnej kaplnke. Keďže sa často zdržiavala v studenej miestnosti, prechladla a zomrela ako 35-ročná. Mária Széchyová, majiteľka Muránskeho hradu sa stala dru-

hou manželkou Wesselényiho. Bola vynikajúcou jazdkyňou, vedela zaobchádzať so zbraňami. Ich romantický príbeh, súvisiaci s bravúrnym dobytím Muránskeho hradu, opísal Štefan Gyöngyösi („maďarský Ovídius“) vo svojej práci *„Márssal társalkodó murányi Vénusz“*. Z básne sa dozvedáme, že známy gróf sa 4. augusta 1644 pomocou povrazu vyšplhal po hradnej skale Muráňa na slávne pytačky a 6. augusta 1644 mali sobáš. Gyöngyösi sa v roku 1658 stal pomocným sudcom fiľakovskej posádky za Štefana Koháryho I., a neskôr sa dostal do Wesselényiho služieb ako jeho sekretár.

Starší syn z prvého manželstva, Adam, zdedil po otcovi funkciu fiľakovského kapitána v roku 1645.

Zdroj:

- Stáročia Fiľakovského hradu, Hradné múzeum vo Fiľakove, 2014
- Jozef Drenko: Hriešni ľudia Novohradu, Novohradské osvetové stredisko v Lučenci, 2015
- <http://forumhungaricum.hu/kulturkinacs/igazan-veszedelmes-viszonyok/>

HMF, NTIC

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA VO FIĽAKOVE
vás pozýva na **PRIJÍMACIE SKÚŠKY**

20. mája 2021
23. júna 2021
od 13.00 do 17.00 hod

HUDBNÝ ODBOR
Hra na akordeóne, hra na klavíri, hra na keyboarde, hra na husliach, hra na gitare, spev, hra na dychové nástroje, hra na bicích nástrojoch

VÝTVARNÝ ODBOR
Kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie

Ďalšie informácie:
www.zusfilakovo.sk, 047 / 43 819 26, alebo osobne NA RIADITEĽSTVE ŠKOLY

Sen našej školy sa splnil

V stredu 12. mája navštívila našu Strednú odbornú školu vo Filakove 11-členná hodnotiacia komisia. Prišla v mene Asociácie priemyselných zväzov a Slovenskej obchodnej priemyselnej komory s cieľom posúdiť postavenie školy a jej pripravenosť na ďalší profesionálny rozvoj. Posúdenie výboru bolo vyhodnotené ešte v ten deň - „Raiting A. Nadpriemerný stav.“ Na základe predmetného hodnotenia je naša škola oprávnená nosiť označenie „Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre strojárstvo a automatizačnú techniku.“

Náš sen sa splnil. Odteraz pôsobíme ako SOŠ, Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre strojárstvo a automatizačnú techniku. Som veľmi hrdý na hodnotenie výboru, dosiahli sme náš cieľ. Očakávame, že sa nám v budúcnosti ujde viac pozornosti a naša škola bude atraktívnejšia pre rodičov a ich deti, ktoré sa chcú učiť technické profesie. A čo je možno dôležitejšie, potenciálni investori v regióne môžu mať väčšiu dôveru v pripravenosť kvalifikovaných pracovníkov.

Hodnotenie je zavŕšením obdobia od roku 2015. Investičné rozvojové projekty na našej škole sa začali naštartovaním okresného akčného plánu schváleného, paralelne s ním sme sa zapojili aj do programov IROP a INTERREG, takže máme za sebou pomerne rozsiahly investičný rozvoj, v ktorom pokračujeme.

V programe IROP sme preinvestovali 890-tisíc eur, vrcholil začiatkom mája uvedením automaticky riadeného skladovacieho zariadenia v hodnote 60-tisíc eur do prevádzky. Tieto investičné

zámery umožňujú našim absolventom zaujať slušné miesto v moderných priemyselných výrobných podnikoch ako programátori a obsluha pre automatizované stroje a zariadenia.

Hodnotenie nie je iba zavŕšením predošlého vývojového obdobia, ale je aj začiatkom nového projektu, kde na základe predložených potrieb partnerov a odporúčaniam výboru v nasledujúcich projektoch zaoberáme CNC ohraňovací lis, vybudujeme metrologické stredisko s 3D meracím zariadením, zariadením na meranie drsnosti povrchu a zariadením na meranie tvrdosti a existujúcu zväračskú školu vybavíme zväracím robotom.

Dúfame, že ocenenie APZ a SOPK nám poslúži ako bonus a pomôže pokračovať v načatom zlepšovaní aj v ďalšom období. Veríme, že náš nový projekt IROP, ktorý už pripravujeme, bude takisto úspešný a ďalší vývoj našich podmienok poskytne príležitosť na zlepšenie vzdelávania aj v maďarskom jazyku.

Attila Varga, riaditeľ

S radosťou do školy

Ďakujeme za prejavenu dôveru všetkým rodičom, ktorí sa rozhodli zapísať svoje deti do 1. ročníka Základnej školy na Farskej lúke 64/A. Čoskoro budúci prváčikovia spoznajú náš nevšedný a pestrý školský život. V našej škole získavajú žiaci vedomosti zaujímavými a pútavými inovatívnymi spôsobmi. Pomáha nám v tom moderné technické vybavenie školy, podnetné prostredie

a dobre spolupracujúci tím zamestnancov školy.

Jarné slniečko umožňuje aj využitie školského areálu, a tak možno niektoré vyučovacie hodiny realizovať v našom peknom altánku. S príchodom slnečných dní pod šikovnými rukami detí priam rozkvitli originálne výtvy s jarnou tematikou a bola možnosť venovať sa aj sadeniu a aranžovaniu krásnych rastlín. Svojou tvorbou žiaci 1. stupňa potešili aj seniorov v zariadení Nezábudka

Micro:bity, drony i Lego roboti pomáhajú pri výuke na filakovskom gymnáziu

„Superinteligentná UI je pre ľudstvo dôležitejšia ako skrotenie ohňa alebo objavenie elektriny. Je našou budúcnosťou. Ale za takúto budúcnosť sme museli bojovať.“

Brandon Hackett

Znovu sme sekli sekerou do veľkého stromu, ale sme si istí, že kráčame správnou cestou. Gymnázium vo Filakove vždy prinášalo novinky, ktoré kráčali s dobou a sledovali rýchly vývoj informatiky. Boli sme medzi prvými na Slovensku, ktorí sa začali zaoberať programovateľnými Lego robotmi, programovaním Micro:bítov a pamätám si, keď sme pred viac ako 10 rokmi nadchli žiakov deviateho ročníka, počas Dňa otvorených dverí, živým online pripojením našich stážistov z Európskeho parlamentu v Štrasburgu alebo on-line hodinami z našej školy.

Stále je našim cieľom - byť kľúčovým hráčom vo vzdelávaní na Slovensku. V tomto roku sa nám, okrem niekoľkých prebiehajúcich projektov, podarilo získať ďalšie projekty pomocou OZ IN-NOVA. V rámci jedného projektu sme rozšírili náš Micro:bit-ový park o rôzne sady, senzory a programovateľné malé autá, na ktoré sa nám podarilo získať finančné prostriedky z Nadačného fondu Telekom pri Nadácii Pontis. Tieto

nástroje využijeme pri výučbe informatiky a fyziky.

Prostredníctvom OZ IN-NOVA sa s naším ďalším projektom dostávame do oblasti umelej inteligencie. Keďže informatika, aj ľudstvo samotné, napredujú v tomto smere míľovými krokmi, rozhodli sme sa zoznámiť našich študentov aj s touto veľmi zaujímavou vedou. Robíme to formou, ktorá im dáva nielen suché, teoretické informácie, ale môžu si aj samotné systémy sami vyskúšať. Taký je inteligentný asistent Amazon Echo, ktorého budú učitelia používať ako súčasť hodín anglickej konverzácie.

Podarilo sa nám získať aj programovateľné drony a inteligentného robota s vlastným pohonom. Netreba dodávať, že aj tieto systémy disponujú umelou inteligenciou a naši žiaci ich budú programovať v rámci krúžku robotiky. Teoretické informácie získajú priamo na košickej technickej univerzite, kde ich na jeseň čakajú prednášky. Na toto sme získali financie od nadácie SK-NIC.

Sme presvedčení, že aj vďaka týmto projektom budú naši študenti dobre pripravení pre štúdium na slovenských a aj zahraničných univerzitách.

László Kerekes, zástupca riaditeľa

vo Filakove formou malých vlastnoručne vyrobených pozorností. V máji zas prekvapili svoje mamičky krátkym videom s veršovaným blahozelaním.

Žiaci 2. stupňa sa priebežne zapájajú do viacerých literárnych súťaží svojimi poviedkami či úvahami. Podporiť ich môžete aj vy formou hlasovania na stránke literarneumenie.sk, kde nájdete súťažné práce našich deviatkov v rárnej súťaži Rozlet: Doriána Horčíková - Nevinná sviečka, Ka-

rol Ferencz - Štastnú cestu, Natália Vaššová - Alyssa.

Držíme palce aj nádejným recitátorom, ktorých čaká 25. mája obvodné kolo Hviezdoslavovho Kubína v Lučenci - Stankovi Žolkovi, Vaneske Goldčiterovej, Bianke Bujnovej, Lare Danyiovej a Eme Gyomraiovej.

Prajeme všetkým veľa úspechov, pevné zdravie a mnoho pekných slnečných dní.

Zuzana Sznidová

Rubrika: Voľnočasové aktivity v okolí Fiľakova Náš najvyšší vrch s panoramatickým výhľadom

Na štátnej hranici s Maďarskom sa týči najvyšší vrch Cerovej vrchoviny, Karanč (725 m). K vrcholu smeruje päť turistických chodníkov, z toho dva zo Slovenska – zo Šiatorskej Bukovinky a od štátnej hranice. Ten dlhší a smerujúci na úplný vrchol je značený červenou farbou, a je záverečnou časťou trasy Pohanský hrad – Obručná – Mačacia – Šiatorská Bukovinka – Mižera, rázcestie – prameň sv. Margity – Karanč. Dôležitosť miesta podčiarkuje fakt, že červené značky v správe Klubu slovenských turistov sa používajú na značenie najvýznamnejších diaľkových či hrebeňových trás.

Najčastejšie si záujemcovia vyberajú 8,5 km dlhú červenú trasu s prevýšením 630 m, ktorá sa začína na autobusovej zastávke v strede obce Šiatorská Bukovinka. Poľnou cestou vedie popri vodnej nádrži a pokračuje pri vlakovkej zastávke rozbitou asfaltovou cestou. Cesta sa vlní ponad západnú časť obce a neskôr prechádza popri opustenej horárni. Po prejení kilometrového stúpajúceho úseku trasa pokračuje lesnou cestou, na ktorú sa neskôr pri rázcestníku Mižera napojí žltá trasa vedúca zo št.

hranice. Pokračuje sa lesnou cestou až po veľmi príjemné oddychové miesto, známe ako prameň svätej Margity. Nájdeme tu zdroj čistej vody a malé posedenie na

načerpanie síl pred posledným, ale veľmi strmým stúpaním.

Druhou možnosťou výstupu na Karanč je žltá značený turistický chodník, začínajúci pri hraničnom priechode Š. Bukovinka - Somoskőújfalu. Trasa sa začína malým mostíkom ponad potok a pokračuje poľnými a lesnými cestami, prechodom cez krátky tunel popod železničnú trať, ktorej výstavbu navrhl z dôvodu zvyšujúcej sa spotreby uhlia v Uhorsku v roku 1860. Trať prechádzajúca cez Fiľakovo spájala Budapešť so Zvolenom. Žltá trasa sa končí na rázcestí Mižera, kde sa napája na červenú trasu. Z hranice na Karanč touto cestou prejdete 5 km s prevýšením 490 m. Výhodou uvedenej varianty je, že je kratšia ako červená a nemá žiadne asfaltové úseky. Nevýhodou je horšie značenie, keďže na lúke pod Mižerou nie sú stromy. Cestička je celkom dobre viditeľná, turista na konci lúky pod lesom uvidí veľké žlté turistické značenie – takzvanú volavku, ktorá je rozmermi oveľa väčšia ako bežné 10x10 cm veľké pásové turistické značenie.

Na vrchole sa nachádza viacposchodová oceľová rozhľadňa, z ktorej sa pri veľmi priaznivom počasí naskytá výnimočný pohľad na končiare Vysokých Tatier. Pri vhodných poveternostných podmienkach je vidieť maďarské pohoria Cserhát, Mátra a Bükk, kým na Slovenku dovidieť na Slovenské rudohorie, Nízke Tatry, Poľanu, Javorie a Ostrôžky. Uvidíte aj hrady Šomoška a Šalgov (Salgó), či mestá Lučenec a Šalgótarján. Pri rozhľadni je

umiestnených viacero ohnísk, altánok a trojzračný informačný panel geoparku o biologických a geologických danostiach tejto oblasti. Vrch Karanč je jedným zo štyroch najvyšších pahorkov Karančskej vrchoviny. Na jednom z nich, známom ako Kápolna-hegy, ktorý je vzdialený len 1,1 km od rozhľadne, sa nachádza najvyššie položená kaplnka na území Maďarska (685 m). Bola zrekonštruovaná v roku 2007 a je pri nej postavená zvonica a viac murovaných ohnísk na opekanie. Zo sedla pod kaplnkou sa po turistických trasách dostanete aj do obce Karancsberény, odkiaľ vedú cesty až k rozhľadni nad Lipovanmi. Dlhšia turistika cez Karanč sa najčastejšie kombinuje s prechodom cez obec Somoskőújfalu, odkiaľ sa značenými trasami dostanete na hrady Šalgov alebo Šomoška a odtiaľ späť do východiskového bodu túry. Táto časť túry bude možná iba v prípade uvoľnenia protipandemických opatrení. Do Šiatorskej Bukovinky, respektíve na štátnu hranicu, sa dostanete autobusom alebo osobnou dopravou.

Karanč je tiež častým cieľom bežcov obľubujúcich kros. Ťažký výstup a technicky náročný zostup je výzvou aj pre športovo zdatných horských cyklistov. Z Fiľakova na Karanč je vzdialenosť 19 km.

Text a foto: Zoltán Illés, NTIC

Tiráž

Fiľakovské zvesti – bezplatný mesačník samosprávy

Reg. č. MK SR - EV 3379/09 | ISSN 1336 65 21

Vydáva a distribuuje: Mestský úrad Fiľakovo, Radničná 25, 986 01 Fiľakovo. IČO: 00316075, tel./fax: 047/4381001, email: mesto@filakovo.sk

Tlač: Alfa print s.r.o., Robotnícka 1/D, 036 01 Martin

Vychádza v náklade 3700 ks v posledný deň mesiaca.

Autorské práva vyhradené. Akékoľvek ďalšie rozmnožovanie textov, fotografií a grafiky je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. Vydavateľ nie je zodpovedný za obsah a pravdivosť zverejnených inzerátov a za prípadné spôsobené škody. Uzávierka materiálov do čísla je do 15. dňa v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky došlé po skončení uzávierky neuverejniť. Ostatné príspevky si v prípade potreby vyhradzuje právo skrátiť, redakčne upraviť alebo aj neuverejniť. Anonymné, hanlivé a politicky angažované príspevky nezvzrujujeme.

Redakcia

Šéfredaktorka: Bc. Klaudia Mikuš Kováčová (kmk), email: tlacove@filakovo.sk

Zástupkyňa šéfredaktorky: Mgr. Andrea Illés Kósik (ika), email: andrea.illes.kosik@filakovo.sk

Redaktorka: Iveta Cíferová (ic), email: iveta.ciferova@filakovo.sk

Sadzba: Bc. Klaudia Mikuš Kováčová, email: tlacove@filakovo.sk

Preklady: Mgr. Silvia Dubovská (sd), Mgr. Monika Nagyvová (mn), Mgr. Lucia Deák Szóke (dszl), Denisa Pócsaová (dp)

Redakčná rada: Bc. Klaudia Mikuš Kováčová (predsedníčka), Mgr. Andrea Illés Kósik, Iveta Cíferová, Ing. László Kerekes, Margita Oroszová, Emese Szvorák, Vladimír Cirbus